Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра міжнародного права

Серія міжнародне право

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Плани семінарських занять для студентів
юридичного факультету

Львів 2015

Репецький В.М., Гутник В.В. Міжнародне публічне право. Плани семінарських занять для студентів юридичного факультету. – Львів.: – 2015. – 66 с.

Рекомендовано до друку кафедрою міжнародного права Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 6 від 06 лютого 2015)

©Репецький В.М., 2015
©Гутник В.В., 2015

АНОТАЦІЯ.

Однією з навчальних дисциплін нормативного циклу для студентів юридичного факультету є міжнародне публічне право. У Львівському університеті міжнародне право почало викладатися ще у XIX ст. Зі Львівським університетом пов'язана ціла плеяда яскравих представників міжнародно-правової доктрини зі світовим ім'ям. До їх числа варто віднести Х. Лаутерпахта, М. Ляхса, Л. Сона, Р. Лемкіна, Г. Рошковського, С. Дністрянського, З. Цибіховського, Л. Ерліха, П.О. Недбайла та ряду інших.

Вивчення міжнародного публічного права дозволить студентам ознайомитися з основами міжнародного права: визначити його поняття, дослідити його джерела, опанувати принципи міжнародного права, визначити суб'єктів міжнародного права, виявити особливості правосуб'єктності фізичних осіб, з'ясувати правовий режим території, основні положення окремих галузей та інститутів міжнародного права.

Семінарські заняття дадуть змогу систематизувати та поглибити вивчення найбільш важливих тем навчальної дисципліни. Список навчальної та наукової літератури розрахований на студентів, які окрім української та російської, володіють англійською мовою. До основною навчальної літератури належать фундаментальні праці відомих вітчизняних та зарубіжних дослідників міжнародного права. Для студентів корисним буде відвідування інтернет-сайтів міжнародних органів та організацій: ООН (www.un.org), Комісії Міжнародного права ООН (www.un.org/law/ilc/), НАТО (http://www.nato.int/), Європейського Союзу (http://europa.eu/) ОБСЄ (www.osce.org), СНД (http://www.cis.minsk.by/) та інших.

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права.

1. Поняття та зміст міжнародного права.
2. Функції міжнародного права.
3. Система сучасного міжнародного права.
4. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.
5. Міжнародне публічне і міжнародне приватне право.
6. Міжнародне право та інші регулятори міжнародних відносин.

Контрольні питання:

1. В чому полягає сутність міжнародного права?

2. У чому відмінність міжнародного публічного від міжнародного приватного права?

3. Назвіть галузі міжнародного права.

4. Як співвідноситься міжнародне і внутрішньодержавне право?

5. Що є об'єктом та предметом міжнародного права?

6. Назвіть види регуляторів міжнародних відносин поряд з міжнародним правом.

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.11-27.

2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2002. – С. 10-49.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С.3-17.

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – С.26-40.

5.Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2008. – С.11-17; С.39-64.

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – P.1-69.

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.1-5.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – P.1-8.

II.Наукова література.

1. Ануфриева Л. П. Соотношение международного публичного и частного права: правовые категории. – М.: Спарк, 2002. – 415 с.

2. Баскин Ю.Я. Международное право: проблемы методологии. Очерки методов исследования / Баскин Ю.Я., Фельдман Д.И. - М.: Междунар. отношения, 1971. - 176 с.

3. Буткевич В. Походження терміну "міжнародне право" / В. Буткевич // Український часопис міжнародного права. – 1994 – №1.

4. Буткевич, В. Г. Міжнародне право XXI століття: пошук шляхів до універсальності / В. Г. Буткевич // Антологія української юридичної думки : научное издание / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - Київ : Юридична книга, 2005. - Т. 10 : Юридична наука незалежної України. - С. 831-857.

5. Буткевич, В. Г. Виклики міжнародному праву в умовах глобалізації світу / В. Г. Буткевич // Право України. - 2012. - № 3/4. - С. 12-50

6. Буткевич О.В. Теоретичні аспекти походження і становлення міжнародного права. – К.: Україна, 2003. — 800 с.

7. Буроменский М.В. К вопросу о действии норм международного права во внутреннем правопорядке Украины // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. – С.251-272

8. Денисов В.Н., Євінтов В.І., Акуленко В.І., Висоцький О.Ф., Ісакович С.В. Суверенітет України і міжнародне право / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького / В.Н. Денисов (відп. ред.), В.І. Євінтов (відп. ред.). - К.: Манускрипт, 1995. -359 с.

9. Дмитрієв А. Державний суверенітет та проблеми теорії міжнародного права // Юридичний вісник України. - 3 серпня 2000 року. - № 31. - С. 26-28.

10. Законодавство України та міжнародне право: проблеми гармонізації / Під. ред. Опришко В.Ф.– К., 1998. – 297 с.

11. Каламкарян Р.А. Господство права как юридический феномен в системе современного международного права // Юрист-международник. - М: Современная экономика и право, 2005, №2. - С. 31-40

12. Каламкарян Р.А. Философия международного права / Р.А. Каламкарян ; Ин-т гос. и права РАН ; Рос. ун-т дружбы народов М-ва образования и науки РФ. — М. : Наука, 2006. — 207 с.

13. Київець О.В. Ефективність сучасного міжнародного права: несистемний погляд на міжнародне право через призму його джерел // Український часопис міжнародного права. – № 3. – 2012. – с.20-23

14. Короткий Т.Р. Співвідношення понять «правова система» та «система права» щодо міжнародного права // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. — Одеса: Юридична література, 2007. — Вип. 36. — С. 479-487.

15. Короткий, Т. Р. Понятие и особенности международного правосознания / Т. Р. Короткий // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. –. - С .273-295

16. Лукашук И.И. Глобализация и международное право // Международное право. - 2001. - Спец. вып. – С. 15 – 47.

17. Лукашук И.И. Конституции государств и международное право. - М.: СПАРК, 1998. - 124 с.

18. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права / Олександр Мережко. — К.: Юстиниан, 2010. — 320 с.

19. Мережко, А. А. Социология международного права: понятие, методология, проблемы / А. А. Мережко // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. – С .296-309

20. Мартиненко П.Ф. Конституція України і міжнародне право: аспекти взаємодії // Вісник Конституційного Суду України. – № 3. – 2000, – 73 с.

21. Мурадымова Г. А. К вопросу о системе международного права / Г. А. Мурадымова // Молодой ученый. — 2012. — №11. — С. 304-307.

22. Плавич В.П., ПлавичС.В. Проблеми гармонізації законодавства України із нормами міжнародного та європейського права (системно-функціональні і порівняльно-правові аспекти) / Держава і право: 36. наук, праць. Спецвипуск. -- С. 354-358.

23. Репецький В.М. Особливості дії норм внутрішньодержавного права на території з міжнародним режимом / В.М. Репецький // Юридична наука, --2011, --№ 1. – С. 195-200

24. Репецький В.М. Соціальна цінність міжнародного права / В.М. Репецький // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2012. – Вип.30. – с.169-174

25. Репецкий, В. Н. Социальная ценность международного права / В. Н. Репецкий, В. В. Гутник. // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. – С .328-338.

26. Ржевська В. Нові загрози для миру і міжнародне право / Валентина Ржевська // Український щорічник міжнародного права. – 2008. – с.11-33

27. Тимченко Л. Політика та міжнародне право: деякі аспекти взаємодії / Л.Д. Тимченко // Український щорічник міжнародного права. – 2007. – С.112-133

28. Толстых В.Л. Международное право как метанарратив / В.Л. Толстых // Український часопис міжнародного права. – № 1-2. – 2012. – С.21-41

29. Хабачиров М.Л. О тенденциях влияния глобальных угроз и вызовов на функционирование современного международного права / М.Л. Хабачиров // Вестник МГОУ. 2004. № 3. С. 83-88.Хонин В.Н. Объект международно-правового регулирования. – Киев, 1974. – 134 с.

30. Шестаков Л.Н. Понятие международного права // Вестник Московского университета. Серия 11. Право. - 1997. - № 6 - с. 88-101.

31. Шумілов А. Питання міжнародного права в конституціях постсоціалістичних держав // Право України. - 2003. - № 3. - С. 146-148.

32. Шумилов В.М. Международное право и глобальная правовая система // Московский журнал международного права. – 2003. – № 4 –. С. 3-19.

33. Шумилов В.М. Некоторые вопросы теории и практики // Московский журнал международного права. – 2000. – № 3. – С. 137-161.

34. Энтин М., Энтин Л. Международное право и новые вызовы // Международная жизнь. – 2003. – № 12. –С. 32-44.

35. Boll A. Multiple Nationality And International Law / Alfred Michael Boll; Martinus Nijhoff Publishers, 2007 – 626 p.

36. Tunkin G. International Law and Municipal Law / Grigoriĭ Ivanovich Tunkin, Rüdiger Wolfrum; Duncker & Humblot, 1988 – 210 p.

Тема 2. Основні принципи міжнародного права.

1. Поняття, ознаки та суть основних принципів міжнародного права.

2. Принцип суверенної рівності держав.

3. Принцип незастосування сили і погрози силою.

4. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів.

5. Принцип невтручання у внутрішні справи.

6. Принцип рівноправності та самовизначення народів.

7. Принцип співробітництва.

8. Принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом.

9. Принцип територіальної цілісності держав.

10. Принцип непорушності державних кордонів.

11. Принцип поваги прав та основних свобод людини.

Контрольні питання:

1. Чим відрізняються основні принципи міжнародного права від інших норм міжнародного права?

2. Які дії забороняє принцип незастосування сили і погрози силою?

3. Які Ви знаєте способи мирного вирішення міжнародних спорів?

4. Чи є абсолютним принцип невтручання у внутрішні справи?

5. Чим відрізняється принцип територіальної цілісності держав від принципу непорушності державних кордонів?

6. Які існують проблеми застосування принципу самовизначення народів у наш час?

7. Які, на Вашу думку, існують проблеми міжнародного характеру у реалізації принципу поваги прав та основних свобод людини?

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.58-69.

2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2002. – С. 191-244.

3. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.255-308.

5.Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2008. – с.296-324.

6. Lowe V. The United Nations and the Principles of International Law: Essays in Memory of Michael Akehurst / Vaughan Lowe, Colin Warbrick. : Routledge, 1994 – 266 p.

II. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Устав Организации Объединённых Наций 1945 г. // Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. –с.7-33.

2. Декларация о принципах международного права, касающихся дружественных отношений и сотрудничества между государствами в соответствии с Уставом Организации Объединенных Наций от 24 октября 1970 года) // Действующее международное право. Т. 1.- М. – С. 65 - 73.

3. Заключний акт Наради з безпеки і співробітництва у Європі від 1.08.1975 // Офіційний вісник України від 11.02.2005 р., № 4, стор. 403, стаття 266.

4. Декларация тысячелетия Организации Объединенных Наций. Принята резолюцией 55/2 Генеральной Ассамблеи от 8 сентября 2000 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/summitdecl.shtml

5. Конституція України: Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997.

III. Наукова література.

1. Ананьїн О.В. Принцип недоторканості державних кордонів у забезпеченні безпеки в Європі: ретроспективний аналіз // Збірник наукових

праць Гілея. збірник наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Українська АН. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - Вип. 58 (№3). - С. 499-502.

2. Ахмад Касем Алркейбат. Застосування сили з погляду основних принципів міжнародного права // Часопис Київського університету права. - 2003, № 2. - С. 64-69.

3. Вельяминов Г.М. Соотношение принципов самоопределения народов и территориальной целостности, а также проблемы признания / Г.М.Вельяминов // Государство и право. – 2010. – № 10. – С. 101–104.

4. Денисов В. Н., Мельник А. Я. Розвиток правових засад та механізмів верховенства міжнародного права у внутрішньому праві України // Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / за ред. В. Н. Денисова. – К. : Юстініан, 2006. – 672 с.

5. Каламкарян Р.А. Принцип добросовестности в современном международном праве / Каламкарян Р.А.; Отв. ред.: Ушаков Н.А. - М.: Наука, 1991. - 192 с.

6. Куян І.А. Проблема співвідношення принципів міжнародного права і національного суверенітету // Публічне право. – 2011.—№3. – с.27-34.

7. Левин Д. Б. Принцип мирного разрешения международных споров.- М., 1977. – 112 с.

8. Мартыненко А.П. Права народов в современном международном праве. - К., 1993. – 147 с.

9. Мірошниченко О.А. Принцип верховенства права у міжнародному публічному праві // Форум права. – 2012 — № 1. – С.644-647.

10. Неліп М.І., Мережко О.О. Силовий захист прав людини: питання легітимності в сучасному міжнародному праві. 2-е вид. – К.: Наукова думка, 1999. – 190 с.

11. Решетов Ю.А. Право на самоопределение и отделение // Московский журнал международного права. – № 1. – 1994. – с.3-4.

12. Смбатян А.С. Принцип res judicata в международном публичном праве: современное прочтение // Международное публичное и частное право. - М: Юрист, 2012, №1. - С. 2-5

13. Ушаков Н.А. Невмешательство во внутренние дела государств. - М.: Наука, 1971. – 64 с

14. Ушаков Н.А. Правовое регулирование использования силы в международных отношениях: Монография/ Н.А. Ушаков. - М.: Институт государства и права РАН, 1997. - 96 с.

15. Цимбрівський Т. Проблема реалізації принципу рівнопрв"я і самовизначення народів та верховенство права у міжнародних відносинах //

Юридична Україна : правовий часопис / Київський регіональний центр Ак. правових наук України; СП "Юрінком Інтер". – Київ, 2010. – № 7 (91). – С. 120-124.

16. Цимбрівський Т. С. Проблеми реалізації принципу рівноправ'я та самовизначення народів у міжнародних відносинах // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.— С.136-143.

17. Цимбрівський Т.С. Принципи територіальної цілісності та непорушності кордонів у міжнародному праві: теорія і практика. – Л.: ЛДУВС, 2009. – 213 с.

18. Широкова-Мурараш О. Г. Про особливості розуміння основних принципів міжнародного права у сучасному світі // Наукові записки НаУКМА. - 2008. – Т. 77: Юридичні науки. – С.93-96

19. Brownlie I. Principles of public international law / Ian Brownlie.: Oxford University Press, 2008 - 784 p.

20. Boas G. Public International Law: Contemporary Principles and Perspectives // Gideon Boas. – Edward Elgar Publishing, 2012 - 370 p.

21. Janis M. The Nature of Jus Cogens / M. Janis // Connecticut Journal of International Law. – 1987-1988. – Vol. 3. – P. 359-363.

Тема 3. Джерела міжнародного права.

1. Поняття та види джерел міжнародного права.
2. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного права.
3. Міжнародно-правовий звичай. Співвідношення договірних і звичаєвих норм.
4. Загальні принципи права як джерело міжнародного права.
5. Значення наукової доктрини у міжнародному праві.
6. Рішення міжнародних судів у системі джерел міжнародного права.
7. Рішення міжнародних організацій та інші можливі джерела міжнародного права.

Контрольні питання:

1. Вкажіть форми правотворчої діяльності в міжнародному праві.
2. Формальні та матеріальні джерела міжнародного права.
3. Визначіть роль ст. 38 Статуту Міжнародного Суду ООН у визначенні джерел міжнародного права.
4. Головні та допоміжні джерела міжнародного права.
5. Система джерел міжнародного права у різні історичні епохи. Еволюція джерел міжнародного права.
6. Особливості міжнародного договору як джерела міжнародного права.
7. Назвіть елементи звичаю.
8. Відмінності міжнародного звичаю та міжнародного узвичаєння.
9. Допоміжні засоби для визначення змісту норм міжнародного права.
10. Значення доктрини у кодифікації міжнародного права.
11. Рішення міжнародних органів та організацій як джерела міжнародного права. Міжнародне право про юридичну силу рішень міжнародних організацій.
12. Рішення міжнародних судів і трибуналів як джерело міжнародного права.

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.92-107.

2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2002. – С. 108-143.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.43-54

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.135-200.

5.Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2008. – с.17-22

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.69-128

7. Anthony Aust. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – p.5-13

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.35-62

II. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. // http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/995_118
2. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями чи між міжнародними організаціями 1986 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
3. Статуту Міжнародного Суду ООН // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
4. Положение о Комиссии международного права 1947 г. // Действующее международное право. В 3-х томах. – М., 1996. – Т.1. – С. 58-64.

III. Наукова література.

1. Вылегжанин А.Н., Каламкарян Р.А. Международный обычай как основной источник международного права // Государство и право. - М: Наука, 2012, №6. - С. 78-89.

2. Даниленко Г.М. Обычай в современном международном праве. – М., Наука, 1988. – 192 с.

3. Київець О. В. Джерело міжнародного права як природно-правова категорія / О. Київець // Публічне право. - 2011. - № 1. - С. 76-81.

4. Київець О. В. Ієрархія договірних та звичаєвих норм міжнародного права // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – №3. – 2010. – с.108-113.

5. Київець О. В. Природа джерел міжнародного та загального права: спільне та відмінне // Право та управління. – 2011. -- №1. – с.197-203.

6. Київець О.В. Методологія міжнародного права у контексті дослідження джерел міжнародного права: декілька загальних роздумів про вічне // Український часопис міжнародного права. –№1-2. – 2012. – С.42-46.

7. Київець О.В. Правова невизначеність міжнародного звичаю // Наше право. – № 1/ ч.1. – 2011. – С.173-179.

8. Кияниця І. Внутрішньодержавне значення джерел міжнародного публічного права // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1.— с.19- 24.

9. Коптєва О. О. Місце і роль зобов'язань *erga omnes* у системі норм міжнародного права// Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – №3. – 2010. с.119-122

10. Корецкий В.М. «Общие принципы права» в международном праве. – М., 1957.

11. Косогубова М. Г. Роль практики держав у розвитку міжнародного звичаю // Наукові записки НаУКМА. - 2001. –Т. 19: Спеціальний випуск: у двох частинах. –Частина 1. -- с.244-245.

12. Лукашук И.И. Источники международного права. – К., 1966.

13. Мельник А Міжнародні договори колишнього СРСР: частина національного законодавства? // Юридичний журнал. – 2004.- № 3. – С. 84-90.

14. Ульянова Н. Н. Общепризнанные нормы в современном международном праве : моногр. / Н. Н. Ульянова, В. И. Евинтов, Г. Е. Бувайлик, А. Ф. Высоцкий, А. М. Овсюк / АН УССР, ИнQт государства и права. — К., 1984. — 267 с.

15. Павлов С. С. Правова традиція та звичай: смислові межі понять // Часопис Київського університету прав. – 2008. – № 2. – С. 63-67.

16. Передерієв Є. Звичай як джерело права в міжнародному публічному і приватному праві // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 9. – С. 18-20.

17. Погребняк С. Загальні принципи права як джерело права // Вісник академії правових наук україни. – 2011. – № 1 (64). – С. 14-25.

18. Сюняева М.Д. Анализ решений и консультативных заключений Международного Суда ООН в контексте вопроса о формировании норм международного обычного права // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: юридические науки. - М: РУДН, 2012, №1. - С. 216-225.

19. Щокін Ю. В. Проблема співвідношення міжнародно-правового звичаю та міжнародного договору як джерел міжнародного права // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – Серія: Право. – 2009. — № 841. – С. 248-251

20. Щокін Ю. В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики : монографія / Ю. В. Щокін. - Х. : Право, 2012. - 456 с.

21. Thirlway H. The Sources of International Law // International Law. 1st edition / ed. by M. D. Evans. – U.S.A., Oxford University Press Inc., New York, 2003. – 841 p.

22. Aspremont J. Formalism and the Sources of International Law: A Theory of the Ascertainment of Legal Rules / Jean d'Aspremont. Oxford University Press, 2011 – 288 p.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного права.

Заняття 1.

1. Поняття і види суб'єктів міжнародного права.
2. Держава як суб'єкт міжнародного права.
3. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.
4. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.
5. Міжнародна правосуб'єктність народів, які борються за створення незалежної держави.
6. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб.

Заняття 2 ***(самостійне вивчення)*****.**

1. Поняття міжнародно-правового визнання. Теорії визнання.
2. Види та форми міжнародно-правового визнання.
3. Правовий статус невизнаних держав у міжнародному праві.
4. Правонаступництво держав: поняття, види та сутність.
5. Правонаступництво України після розпаду СРСР.

Контрольні питання:

1. Визначте поняття і коло суб'єктів міжнародного права.

2. Чи є суб'єктом міжнародного права громадянин України, який звернувся до Європейського суду з прав людини?

3. Які Ви знаєте теорії визнання?

5. Чи зачіпає правонаступництво держав встановлені раніше кордони?

6. Як вирішується питання правонаступництва щодо державної власності?

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.70-91.

2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2002. – С. 293-393.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.32-42

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.94-134.

5.Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2008. – с.23-38

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.195-264

7. Anthony Aust. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.16-32

8. Malanczuk P. Akehurst’s Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.75-117

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Статут Організації Об’єднаних Націй від 26.06.1945 р. // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010 .

2. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів 1978 р. // Закони України. Міжнародні договори України.– К., 1998.– Т.14

3. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 р. // Закони України. Міжнародні договори України. – К., 1998. – Т.14.

4. Закон України "Про правонаступництво України" від 12 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991.- № 46. – Ст. 46.

5. Угода про правонаступництво щодо державних архівів колишнього СРСР 1992 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_704

6. Угода про розподіл всієї власності колишнього СРСР за кордоном 1992 р. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_022

7. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997.

III. Наукова література.

1. Глухенький С.Х. Негосударственные субъекты в современном международном праве. Автореф. дис. ... канд. юр. наук / 12.00.10. – М., 2011. – 22 с.

2. Євінтов В.І. Україна у міжнародному співтоваристві/ Суверенітет України і міжнародне право/ відповід. ред. В.Н.Денисов, В.І.Євінтов. – К.: Манускрипт, 1995. – С. 37-59.

3. Захарова Н.В. Правопреемство государств. - М.: Изд-во "Международные отношения", 1973. - 188 с.

4. Игнатенко Г.В. К вопросу о понятии и классификации субъектов международного права // Материалы конференции по итогам научно-исследовательской работы за 1968 год. - Свердловск: Изд-во Свердловского юрид. ин-та, 1969. - С.217-221.

5. Карпенко Ф.П. Рівноправна і повноправна: Українська РСР у міжнародних стосунках. – Л.: "Каменяр", 1987. – 101 с.

6. Мартыненко А.П. Права народов в современном международном праве. - К., 1993.

7. Матіяшек П. Проблеми права правонаступництва держав і права міжнародних договорів// Право України. – 2005. - №10. – С.131-132.

8. Мережко, А. А. Проблемы Нагорного Карабаха и международное право / А. А. Мережко. К. : Издат. дом Д. Бураго, 2013, 209 с.

9. Ноговіцина Ю. О. Наслідки правонаступництва України для громадянства фізичних осіб / Ноговіцина Ю. О. // Право України. - 2004. - № 9. - С. 51-55.

10. Ноговіцина Ю. О. Нові тенденції у сфері правонаступництва держав щодо власності та боргів. Аналіз Резолюції Інституту міжнародного права про керівні принципи правонаступництва щодо власності і боргів / Ноговіцина Ю. О. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2003. – Вип. 41. - Част. ІІ. – С. 123 - 133.

11. Ноговіцина Ю. О. Правові засади правонаступництва України щодо території та кордонів / Ноговіцина Ю. О. // Український часопис міжнародного права. - 2004. - № 1. – С. 20 - 35.

12. Ноговіцина Ю. О. Правонаступництво і континуїтет: єдність та розбіжності двох правових режимів / Ноговіцина Ю. О. // Український часопис міжнародного права. - 2003. - № 2. – С. 15-24.

13. Ноговіцина Ю. О. Правонаступництво України щодо зовнішнього боргу колишнього СРСР / Ноговіцина Ю. О. // Юриспруденція. Теорія і практика. – 2004. - № 2. – С. 35-42.

14. О'Коннелл Д.П. Правопреемство государств. - М.: Изд-во "Иностранной литературы", 1957. - 589 с.

15. Отрош М. І. Статус Святого Престолу у міжнародному праві / М. І. Отрош. – Одеса: Фенікс, 2014. – 242 с.

16. Перевезенцев О.Ю. Особливості правонаступництва України щодо міжнародних договорів колишнього СРСР у сфері правової допомоги в кримінальних, цивільних та сімейних справах // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2003. - Вип. 39. - Ч. 1. - С. 174- 177.

17. Перевезенцев О.Ю. Проблеми правонаступництва в сучасному міжнародному праві: український досвід // Український часопис міжнародного права. - 2003. - № 2. С. 25-30.

18. Перевезенцев О.Ю. Діяльність CAHDI щодо узагальнення сучасної практики правонаступнитцва держав стосовно міжнародних договорів // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. –2004. - №3(11). С. 236-240.

19. Савчук К. Еволюція інституту міжнародно-правового визнання держав у сучасних умовах / К. Савчук // Юридичний журнал. – 2009. – N 1. с.50-58.

20. Сакания И.Н. Проблема признания Абхазии государствами мира // Закон и право. - М: ЮНИТИ-ДАНА, 2012, №3. - С. 87-89.

21. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії : монографія / О. В. Тарасов ; НЮУ ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2014. - 512 с.

22. Тарасов О.В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу // Проблеми законності. – 2011. - Вип.115. – С.200-206.

23. Тарасов О.В. Міжнародно-правова персонологія в контексті загальної правової персонології // Проблеми законності. – 2009. – №101. – С. 202-208.

24. Тарасов О.В. Радянська концепція суб'єкта міжнародного права 20–50 років минулого століття // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013. – С.123-135.

25. Тимченко Л.Д. Проблема правопреемства государств в современном международном праве и Украина // Российский ежегодник международного права. – 2001. - С. 291-304.

26. Шинкарецкая Г.Г. Проблемы правопреемства и границы Российской Федерации // МЖМП. - 1995. - №4. - С. 84-105.

27. Parlett K. The Individual in the International Legal System: continuity and Change in International Law. - Cambridge, 2011. – 462 p.

Тема 5. Населення і міжнародне право

1. Поняття населення в міжнародному праві.
2. Міжнародно-правові питання громадянства.
3. Правовий статус іноземців.
4. Правовий статус осіб без громадянства.
5. Особливості правового статусу осіб, що володіють множинним громадянством.
6. Міжнародно-правовий статус біженців.

Контрольні питання:

1. *Регламентація статусу населення в міжнародному праві.*
2. *Сучасні концепції про становище фізичної особи у міжнародному праві.*
3. *Взаємодія міжнародного і внутрішньодержавного права в розвитку статусу індивідів.*
4. *Статус індивідів у міжнародних організаціях.*

5. *Набуття і втрата громадянства. Натуралізація. Оптація. Трансферт.*
6. *Ефективне громадянство.*
7. *Міжнародне право про правові режими іноземців.*
8. *Право притулку: дипломатичний та територіальний притулок.*
9. *Вирішення питання дипломатичного притулку на сучасному етапі.*
10. *Підстави надання притулку та міжнародно-правові наслідки надання притулку.*
11. *Міжнародно-правовий режим біженців і вимушених переселенців.*

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.124-144.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. — С.160-191.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.193-203

4.Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2008. – с.370-405

5. Курс международного права в 7-ми томах. Т.2. – М., 1989. – С. 148-167; Т.3. – С. 61-101.

6. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.179-195

7. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.104-109

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Декларация о территориальном убежище: Принята резолюцией 2312 (XXII) Генеральной Ассамблеи от 14 декабря 1967 года // http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/territorial_asylum.shtml

2. Європейська конвенція про громадянство 1997 року / Відомості Верховної Ради України від 28.03.2008. – 2008 р. – № 13. – Ст. 359.

3. Конвенция о гражданстве замужней женщины от 20 февраля 1957 г. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_158

4. Конвенция о сокращении случав многогражданства и о воинской повинности в случаях многогражданства от 6 мая 1963 г. // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_302

5. Конвенция о статусе апатридов от 28 сентября 1954 г. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_232

6. Конвенция о статусе беженцев от 28 июдя 1951 г. // http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/refugees.shtml

7. Конвенция, регулирующая некоторые вопросы, связанные с коллизией законов о гражданстве от 12 апреля 1930 г. // http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_218

8. Конвенция о сокращении безгражданства, от 30 августа 1961 г. // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_240

9. Устав Управления Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по делам беженцев: Принят резолюцией 428 (V) Генеральной Ассамблеи от 14 декабря 1950 года // http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/unhcr_statute.shtml

10. Протокол, касающийся статуса беженцев: Принят 31 января 1967 г. // http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/refugees_prot.shtml

11. Конституція України: Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997.

12. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 13, ст.65.

13. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, N 19-20, ст.179

III. Наукова література.

1. Абдулаев М.И. Международно-правовой контроль в области защиты прав человека // Правоведение. – 1999. - № 1. – С. 99-106.

2. Альбертіні Л. М. Інститут громадянства Федеративної Республіки Німеччини // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство. Вип. 14. Збірник наук. праць. - Чернівці: ЧДУ, 1998. - С. 114-123.

3. Ананидзе Ф.Р. Международно-правовые проблемы определения статуса коренных народов // Вестник российского университета дружбы народов. Серия: юридические науки. - М: РУДН, 2000, №1. - С. 160-170

4. Березняк В. Проблемні птання інститутів політичного притулку та екстрадиції в Україні // Юридичний журнал. – 2006. - № 1. – С. 49-52.

5. Буткевич О. В. Статус іноземців у стародавньому міжнародному праві // Український часопис міжнар. права. – 2002. – № 3. – С. 44-60.

6. Кавун В.Ф. До проблеми правового регулювання статусу осіб з множинним громадянством // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013. – С.173-180

7. Качур О. А. Закон України „Про біженців": сучасний стан і проблеми // Нове законодавство України та питання його застосування: Тези наук. доповідей та повідомлень учасників наук. конференцій молодих учених та здобувачів (м. Харків, 26-27 грудня 2003 р.). – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2004. – С. 52-53.

8. Качур О. А. Щодо правового статусу біженців в Україні // Проблеми розвитку юридичної науки у новому столітті: Тези наук. доповідей та повідомлень учасників наук. конференцій молодих учених (м. Харків, 25-26 грудня 2002 р.). – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2003. – С. 31-33.

9. Коломієць О. А. Інститут подвійного громадянства (біпатризму) у міжнародному праві: проблеми і перспективи / О. А. Коломієць // Наукові праці МАУП, 2010. – Вип. 1(24). – с. 296–301

10. Ларін М. Подвійне громадянство, як валіза з подвійним дном? // Юрид. вісн. України. — 2004. — № 45. — С. 10.

11. Лукашук І.І. Міжреспубліканські угоди і права людини // Український часопис міжнародного права. – К., 1992. - № 1. – С. 51-57.

12. Малиновська О. А. Проблема біженців у світі та в Україні: масштаби, шляхи вирішення // Стратегічна панорама. – 2002. – № 1. – С. 14-23.

13. Моргун Ю. Ф. Беженцы – глобальная проблема XXI века // Белорусск. журнал междунар. права и междунар. отношений. – 2001. – № 2. – С. 82-96.

14. Нагорний Є. Удосконалення законодавства України про громадянство — запорука захисту прав людини // Право України. — 2006. — № 10. — С. 33–35.

15. Олауссон Мари. Беженцы и вынужденные переселенцы в странах СНГ. // Московский журнал международного права. № 1, 1998 г. – М.,1998. – с.103 -117.

16. Петранов Б. Правова держава і міжнародне співробітництво в області прав людини // Рад.право. – 1990. - № 12.

17. Пуншин С.М.Проблема защиты прав меншинств в международном праве // Государство и право. – 1992. - № 8. – С. 123-132

18. Робинсон Н. Конвенция о статусе беженцев: ее история, содержание и толкование. – Нью-Йорк: Ин-т иудаизма, 1953. – 167 с.

19. Синельников А. Правовий статус осіб з подвійним громадянством // Політика і час. - 1993. - № 10. - С. 12-16.

20. Черномордик Е. Я. К вопросу о двойном гражданстве в иностранном и международном праве // Советское государство и право. - 1947. - № 1. - С. 57-62.

21. Чехович С.Б. Надання дипломатичного притулку: історія, стан, перспективи // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2004. - № 12. – С. 77-85.

22. Grahl-Magsen A. The status of refugees in international law. – Leiden: Sijthoff, 1972. – 168 p.

Тема 6. Територія і міжнародне право (2 год.)

1. Поняття і види території у міжнародному праві.

2. Юридична природа і склад державної території.

3. Державні кордони: поняття, види, правовий режим.

4. Правові підстави зміни державної території.

5. Міжнародні ріки.

6. Правовий режим Арктики.

7. Міжнародно-правовий режим Антарктики.

Контрольні запитання:

1. Визначте поняття державної території та її склад.

2. Які Ви знаєте види територій у міжнародному праві?

3. Назвіть правові підстави зміни державної території.

4. Назвіть етапи встановлення державного кордону.

5. Які ріки вважаються у міжнародному праві міжнародними?

6. Визначте наступні поняття: делімітація, демаркація, кондомініум, оренда, сервітут.

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.214-228.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С. 350-390.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.94-109

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.201-209.

5.Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2008. – с.406-417

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.487-552.

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.33-50

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.147-160.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Договір про Антарктику 1959 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 41, ст.602.

2. Протокол про охорону навколишнього середовища до Договору про Антарктику // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 16, ст.78.

3. Заключительный акт Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе 1975 г // Офіційний вісник України від 11.02.2005 р., № 4, стор. 403, стаття 266.

4. Декларация о неприкосновенности границ от 7 августа 1993 г. // Действующее международное право. М., 1999. - Т. 1. - С. 195-196

5. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї 1948 р. // Офіційний вісник України від 10.06.2005, № 21, стор. 232, стаття 1178, код акту 32500/2005

6. Договор о Шпицбергене 1920 г. // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/998_112

7. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. – К.: Преса України, 1997.

8. Закон України "Про державний кордон України" від 4.11.1991р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 2, ст. 5

ІІІ. Наукова література.

1. Анцелевич Г. Правове становище Антарктики та режим її використання в порядку de lege ferenda / Герольд Анцелевич // Український щорічник міжнародного права. – 2008. – С. 75-90

2. Бабурин С.Н. Территория государства. Правовые и геополитические проблемы / Бабурин С.Н. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1997. - 480 с.

3. Буроменский, М. В., Тимченко, Л. Д. Международно-правовой статус Шпицбергена. //Правоведение. -1990. - № 3. - С. 88 - 92

4. Голицын В.В. Антарктика: международно-правовой режим / Голицын В.В. - М.: Междунар. отношения, 1983. - 160 с.

5. Задорожній О.В. Питання кордонів в україно-російських міждержавних відносинах в період від розпаду СРСР до підписання Договору про дружбу, співробітництво та партнерство 1997 року // Український часопис міжнародного права. – № 1-2. – 2012. – С.8-15

6. Каламкарян Р.А. Понятие "пространство" в науке и практике современной международной юриспруденции // Актуальные проблемы современного международного права: Материалы ежегодной межвузовской научно-практической конференции. Москва, 9-10 апреля 2010 г. Часть I. - М: РУДН, 2011. - С. 23-27

7. Клименко Б. М. К вопросу о нейтрализации территорий в современном международном праве // Сов. ежегодник международного права. 1962. – М.: Наука, 1963. – С. 208-219.

8. Клименко Б.М. Государственная территория. Вопросы теории и практики международного права / Клименко Б.М. - М.: Междунар. отношения, 1974. - 167 с.

9. Клименко Б.М., Порк А.А. Территория и граница СССР. – М., 1985. – 304 с.

10. Копылов С.М., Мохаммад С.А. Международное управление Антарктикой: эффективность и легитимность Системы Договора об Антарктике // Международное право - International Law. - М: РУДН, 2009, №4. - С. 204-227

11. Лажнік В., Гордун І.Проблеми делімітації та демаркації морських кордонів в Азовському морі та Керченській протоці // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – №11. – 2009. – С. 89-98.

12. Левин Д. Б. Актуальные проблемы теории международного права. – М.: Наука, 1974. – 262 с.

13. Николаев А. Н. Правовой режим Суэцкого канала. – М.: Госуд. изд-во юрид. лит., 1960. – 176 с.

14. Остроухов Н.В. Правомерные способы изменения государственных границ // Международное право - International Law. - М: РУДН, 2009, №4. - С. 5-13

15. СтащукЮ. Проблеми функціонування українсько-молдовського державного кордону та їх вплив на інтеграційні процеси в регіоні // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки №3. – 2009. – С. 78-83

16. Стешенко В. М. Конфлікти в умовах міжнародно-правової оренди території // Конфлікти в суспільствах, що трансформуються: Зб. наук. статей (за матеріалами XI Харківських політологічних читань) / Упорядники: А.П. Гетьман, О.В. Ставицька. – Харків: Право, 2001. – С. 117-119.

17. Стешенко В. М. Строк міжнародно-правової оренди території // Актуал. проблеми формування правової держави в Україні (До 50-ї річниці Конвенції про захист прав людини та основних свобод): Тези наук. доп. та повід. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених / За ред. М.І. Панова. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2000. – С. 206-208.

18. Тимченко Л.. Росія й міжнародно-правовий режим в Арктиці / Л. Тимченко // Юридичний журнал. - 2009. - N 12. - С. 129-131.

19. Цимбалістий Т.О. Державний кордон України: конституційно-правовий статус: Навчальний посібник. - Хмельницький: Видавництво НАПВУ, 2000. - 204 с.

20. Цимбалістий Т.О. До питання про принципи міждержавних відносин з прикордонних питань // Актуальні проблеми правознавства. Науковий збірник ЮІ ТАНГ. – Тернопіль, 2002. - Вип. 4. – С. 150-158

21. Цимбалістий Т.О. Проблеми міждержавного територіального розмежування // Актуальні проблеми правознавства. Науковий збірник ЮІ ТАНГ. – Тернопіль, 2001. - Вип. 3. – С. 149-154.

22. Шинкарецкая Г. Г. Россия, Арктика, континентальный шельф // Московский журнал международного права. – № 1(73). – 2009. – С. 119–132.

23. Shaw M. The Heritage of States: The Principle of Uti Possidetis Juris Today / M. Shaw // British Yearbook of International Law 1996. – pp. 67-97

Тема 7. Мирне вирішення міжнародних спорів.

1. Поняття та види міжнародних спорів.
2. Роль і значення безпосередніх переговорів.
3. Добрі послуги і посередництво.
4. Слідчі та узгоджувальні комісії.
5. Міжнародна третейська (арбітражна) процедура.
6. Роль міжнародних судових органів у вирішенні міжнародних спорів.
7. Міжнародні організації і мирне вирішення спорів.

Контрольні питання:

1. *Поняття і значення права мирного вирішення міжнародних спорів.*
2. *Джерела права мирного вирішення міжнародних спорів.*
3. *Поняття і види міжнародних спорів.*
4. *Поняття мирних засобів вирішення міжнародних спорів.*
5. *Класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів.*
6. *Міжнародна примирлива процедура: слідчі й погоджувальні комісії.*
7. *Міжнародний арбітраж як засіб мирного вирішення міжнародних спорів.*
8. *Постійна палата третейського суду.*
9. *Компетенція Міжнародного Суду ООН.*
10. *Трибунал з морського права.*
11. *Процедура вирішення спорів у міжнародних організаціях.*
12. *Механізм вирішення спорів у ОБСЄ.*
13. *Механізми вирішення спорів у Раді Європи.*
14. *Механізми вирішення спорів у СНД.*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.145-157.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С. 292-310.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.276-294

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.455-460.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.260-281

6. Гринчак В. А. Дипломатичні засоби мирного врегулювання міжнародних суперечностей (міжнародно-правові аспекти) [Текст] : монографія. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. - 187 с.

7. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.1010-1056.

8. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.430-465.

9. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.273-305.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, 1970 р. // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_569 .

2. Заключительный акт Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе 1975 г // Офіційний вісник України від 11.02.2005 р., № 4, стор. 403, стаття 266

3. Декларация о предотвращении и устранении споров и ситуаций, которые могут угрожать международному миру и безопасности, и о роли Организации Объединенных Наций в этой области: Принята резолюцией 43/51 Генеральной Ассамблеи от 5 декабря 1988 года //

http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/place_threatenning_disputes.shtml

4. Договор об отказе от войны в качестве орудия национальной политики (Париж, 27 августа 1928 года) // Сборник действующих договоров, соглашений и конвенций, заключённых СССР с иностранными государствами. — М., 1930. — В. V. — С. 5—8.

5. Конвенция о мирном решении международных столкновений // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_938

6. Манильская декларация о мирном разрешении международных споров: Принята резолюцией 37/10 Генеральной Ассамблеи от 15 ноября 1982 года // http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/manila_declaration.shtml

7. Общий акт о мирном разрешении международных споров от 26 сентября 1928 г. с поправками, внесенными Генеральной Ассамблеей ООН 28 апреля 1949 г. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_f68

8. Протокол о введении в действие парижского договора от 27 августа 1928 года об отказе от войны в качестве орудия национальной политики (Москва, 9 февраля 1929 года) // Сборник действующих договоров, соглашений и конвенций, заключённых СССР с иностранными государствами. — М., 1930. — В. V. — С. 8—10.

9. Устав Международного Суда ООН 1945 г. // Действующее международное право. – М., 1996. –с.7-33.

10. Устав Организации американских государств 1948 г. // http://www.lawrussia.ru/texts/legal_524/doc524a657x473.htm

11. Устав Организации Объединённых Наций 1945 г. // Действующее международное право. – М., 1996. –с.7-33.

III. Наукова література.

1. Анисимов Л. Н. Международно-правовые средства разрешения межгосударственных споров (конфликтов). — Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1975 . — 164 с.
2. Беджуан М. Международный Суд ООН: прошлое и будуще // Моск.журнал международ.права. – 1995. - № 2. – С. 42-46.
3. Бойко І.І. Роль Ватикану у мирному розв’язанні міжнародних спорів // Вісник Академії адвокатури України. – 3(16) 2009. – С.124-128.
4. Даник А.Ю. Мирні засоби розв'язання міжнародно-правових конфліктів.// Наукові праці МАУП, 2010, вип. 3(26), С.218-222

5. Захарченко А. М. Аналіз ефективності міжнародного посередництва в арабсько–ізраїльському конфлікті на сучасному етапі: досвід для України // Стратегічні пріоритети. –, №3(8). – 2008 р. . – С.240-249
6. Каламкарян Р.А. А.Х. Абашидзе, А.М. Солнцев, К.В. Агейченко. Мирное разрешение международных споров: современные проблемы // Государство и право. - М: Наука, 2012, №4. - С. 124-125
7. Каламкарян Р.А. Международный суд как орган правосудия по разрешению споров между государствами // Государство и право. - М: Наука, 2012, №8. - С. 66-75
8. Колісниченко К.С. Питання заборони агресії в умовах універсального правопорядку часів Ліги Націй // Вісник Академії адвокатури України. –№2(18). – 2010. – С.96-103.
9. Лазарев С.Л. Международный арбитраж. М.: Международные отношения, 1991.-215 с.
10. Левин Д.Б. Принцип мирного разрешения международных споров. М.: Наука, 1977. - 112 с.
11. Мамон З. Міжнародний арбітраж як засіб мирного вирішення міжнародних спорів // Теорія і практика інтелектуальної власності. – № 3. – 2010. – С.3-9
12. Мицик В.В. Інститут превентивної дипломатії у міжнародному праві // Наше право. – № 2/ч.2. – 2011. – С.160-165
13. Пушмин Э.А. Мирное разрешение международных споров (международно-правовые вопросы). – М.: Междунар.отношения, 1974. –173 с.
14. Семкина Ю.Н. Международное посредничество в урегулировании конфликта в Косово // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: юридические науки. - М: РУДН, 2008, №4. - С. 71-81
15. Худойкина Т.В. Мирное урегулирование и разрешение споров. .//Московский журнал международного права, 1998., № 3. –с.52-60.
16. Шатуновский С.В. Развитие средств и методов мирного урегулирования споров. // Московский журнал международного права, 1996., №1. –с.198-204.
17. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Междунар.отношения, 1984. – 176 с.
18. Ясносокирский Ю.А. Миротворчество: некоторые концептуальные аспекты политического урегулирования конфликтов и крупных ситуаций. // Московский журнал международного права. – 1998. – № 3. – с.46-52.

Тема 8. Право міжнародних договорів.

1. Поняття та кодифікація права міжнародних договорів.
2. Поняття і види міжнародних договорів.
3. Укладення міжнародних договорів.
4. Застереження до міжнародних договорів.
5. Дія міжнародних договорів.
6. Підстави недійсності міжнародних договорів.
7. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.
8. Імплементація міжнародно-правових зобов'язань України у сфері міжнародних договорів у внутрішньодержавне законодавство України.

Контрольні запитання:

1. Назвіть види міжнародних договорів.

2. Яка правова природа договорів про співробітництво, укладених місцевими (регіональними) органами влади суміжних держав?

3. Перелічіть та розкрийте зміст назв міжнародних договорів.

4. Назвіть форми вираження згоди на обов'язковість міжнародного договору.

5. Які міжнародні договори України підлягають ратифікації?

6. У чому полягає вплив війни на міжнародні договори?

7. Дайте визначення наступних термінів, що стосуються міжнародних договорів: парафування; ратифікація; застереження; пролонгація; новація; анулювання; денонсація.

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.158-175.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.9-38.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.80-93

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.137-159.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.100-134

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.902-955

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.51-116.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.130-146.

II. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1986, N 17, ст. 343

2. Венская конвенция о праве договоров между государствами и международными организациями или между международными организациями 1986 г. // http://www.un.org/ru/documents/ods.asp?m=A/CONF.129/15

3. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. // Офіційний вісник України від 24.03.2008, № 20, стор. 36, стаття 584, код акту 42456/2008.

4. Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН "Регистрация и опубликование договоров и международных соглашений" 1946 г. // Международное публичное право. Сборник документов. Том 1.- М.: Изд-ство БЕК, 1996. – С. 13.

5. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. – К.: Преса України, 1997.

6. Закон України "Про міжнародні договори України" від 29 червня 2004 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. - № 50. - Ст. 540.

III. Наукова література.

1. Абашидзе А.Х. Конституции государств о статусе международных договоров (сравнительно-правовой анализ) // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: юридические науки. - М: РУДН, 2012, №5. - С. 60-65

2. Алтангерел Булгаа . До питання про нормативне закріплення правил тлумачення в міжнародних договорах // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 32 (частина ІІ). -К., Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2002. – С. 197-202.

3. Алтангерел Булгаа . Міжнародно-правова практика тлумачення норм міжнародних договорів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Алтангерел Булгаа ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2003. - 23 с.

4. Алтангерел Булгаа. Філософсько-правові доктрини тлумачення міжнародних договорів // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 31 (частина ІІ). -К., Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2002. – С. 148-153.

5. Венская конвенция о праве международных договоров. Комментарий / Сост.: Талалаев А.Н. (Коммент.); Отв. ред.: Захарова Н.В. (Предисл.) - М.: Юрид. лит., 1997. - 336 с.

6. Кравченко С.Р. Припинення дії міжнародних договорів та договірних зобов'язань / Наукова брошура. - К.: ІМВ, 2003. - 85 с.

7. Кравченко С. Р. Міжнародно-правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика : монографія / С. Р. Кравченко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К. : LAT & K, 2010. - 241 с.

8. Кравченко С.Р. Види припинення міжнародних договорів // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 56 (частина 2). - К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2005 - С. 136-144.

9. Кравченко С.Р. Виникнення та розвиток інституту денонсації в договірній практиці держав // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 23 (частина 2). - К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2000 - С. 150-156.

10. Кравченко С.Р. Припинення міжнародних договорів за участю міжнародних організацій // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 7 (частина 2). - К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 1998 - С. 100-105.

11. Кравченко С.Р. Припинення міжнародних договорів і договірних зобов'язань у результаті виникнення збройного конфлікту // Актуальні

проблеми міжнародних відносин. Випуск 6 (частина 3). - К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 1998 - С. 58-61.

12. Кравченко С.Р. Проблеми теорії і практики денонсації міжнародних договорів // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 53 (частина 1). - К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2005 - С. 116-124.

13. Лукашук, И.И. Современное право международных договоров: в 2 т. -М., 2004, 2006.

14. Мельник А. Я. Правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР / А. Я. Мельник ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Інститут законодавства Верховної Ради України. - К. : Юридична думка, 2005. - 424 с.

15. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики. — К.: "Таксон", 2002. — 344 с.

16. Талалаев А.Н. Международные договора в современном мире. – М.: Междунар. отношения, 1973. – 247с.

17. Талалаев А.Н. Право международных договоров: действие и применение. – М., 1985. – 294с.

18. Талалаев А.Н. Право международных договоров: Договоры с участием международных организаций. – М., 1989. – 271с.

19. Терлецький Д. С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: монографія / Д. С. Терлецький ; Одес. нац. юрид. акад. - О. : Фенікс, 2009. - 232 с.

20. Шульгас.В. Значение договора в регулировании международных отношений.// Международное публичное и частное право. – № 1.— 2001. – С.11 -13.

21. Dörr O.Vienna Convention on the Law of Treaties: A Commentary / Oliver Dörr, Kirsten Schmalenbach.: Springer, 2012 – 1423 p.

Тема 9. Право зовнішніх зносин.

1. Поняття, система та джерела права зовнішніх зносин.
2. Дипломатичне право.
3. Право спеціальних місій.
3. Консульське право.
4. Дипломатичне право міжнародних організацій.

Контрольні запитання:

1. *Назвіть функції дипломатичних представництв.*
2. *Які дипломатичні ранги визначені законодавством України?*
3. *Визначте відмінності дипломатичних і консульських привілеїв та імунітетів.*
4. *Якими є основні завдання консульських установ?*
5. *Які функції спеціальних місій?*
6. *В чому полягає консульська легалізація?*
7. *Охарактеризуйте зміст наступних термінів: дуаєн, дипломатичний корпус, агреман, вірча грамота, консульський патент, екзекватура.*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.191-213.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.39-109.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.143-169

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.301-306.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.69-99.

6. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2006. — 372 с.

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.117-158.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.123-130.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Конституція України: Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. – К.: Преса України, 1997.
2. Венская конвенция о дипломатических сношениях 18 апреля 1961 г. // ВВС СССР, 1964, N 8, ст. 97.
3. Венская Конвенция о консульских сношениях 24.04.1963 г. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_047
4. Конвенція про спеціальні місії від 8.12.1969 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 36, ст.369
5. Венская конвенция о представительстве государств в их отношениях с международными организациями универсального характера 14.03.1975 г. // Международное публичное право. Сборник документов. Том 1.- М.: Изд-ство БЕК, 1996.
6. Конвенция о привилегиях и иммунитетах Объединенных Наций, 13.02.1946 г. // Международное публичное право. Сборник документов. Том 1.- М.: Изд-ство БЕК, 1996.
7. Закон України “Про дипломатичну службу” від 20. 09. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 5. – Ст. 29.
8. Закон України “Про дипломатичні ранги України” від 28. 11. 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 4. – Ст. 30.
9. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. – Затверджене Указом Президента України від 10.06. 93 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/198/93
10. Консульський Статут України, затверджений Указом Президента України від 2 квітня 1994 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/127/94

ІІІ. Наукова література.

1. Биркович Т. Поняття та зміст державної дипломатичної служби в Україні // Часопис Київського університету права. – 2006. – № 1. – С. 90–96.
2. Биркович Т. Правові засади кадрового забезпечення дипломатичної служби України // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2007. – №1. – С. 113–117.
3. Биркович Т. Система органів зовнішніх зносин України та принципи

їх діяльності // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2006. – № 2 (25). – С. 102–105.

4. Блищенко И.П. Дипломатическое право: учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по спец."Правоведение" ... Москва : Высшая школа, 1990. - 287 с.

5. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 255 с.

6. Гуменюк Б. І. Основи консульської служби. – К., 1998. – 248 с.

7. Козьменко А.В. Некоторые аспекты правовой природы дипломатической защиты // Материалы X Всероссийской научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых "Молодежь в истории России: духовные, нравственные и патриотические ориентиры". - М: РУДН, 2008. - С. 344-349.

8. Музика А.І. Питання удосконалення правового статусу дипломатичних представництв // Право України. – 2006. – № 12. – С. 127.

9. Музика А.І. Структура та персонал постійного дипломатичного представництва // Юридична Україна. – 2007. – № 1. – С. 100–103.

10. Музика А.І. Функціональні завдання постійних дипломатичних представництв та засоби їх здійснення // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – Випуск 34. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. – С. 523–529.

11. Музика А.І. Щодо питання про поняття правових категорій, які належать до регулювання дипломатичних відносин // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2006. – № 5 (28). – С. 70–75.

12. Павлиш С. Форми сприяння консула у випадку арешту або затримання українських суден та моряків // Підприємництво, господарство і право. - 2003. - № 12. - С. 90-94.

13. Петренко Р.И. Основы консульского права. – М., 1986.

14. Сандровський К. К. Право внешних сношений / К. К. Сандровський. – К. : Вища школа, 1986 – 328 с

15. Сардачук П. Д., Кулик О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посібник. – К.: Україна, 2001. – 176 с.

16. Святун О.В. Дипломатичний та консульський захист громадян Європейського Союзу в третіх країнах / О.В. Святун // Європейське право та порівняльне правознавство: Збірник статей / За ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Гриценка, О.В. Кресіна; упор. О.В. Кресін, О.Д. Рожко. – Київ-Шамборі: Логос, 2010. – с. 316 – 323.

17. Святун О.В. Консульський захист осіб, які звинувачуються у діяльності, пов’язаній зі шпигунством та загрозі національній безпеці О.В.

Святун // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – Вип. 88. – Ч.І. – 2008. – С. 120-123.

18. Святун О.В. Практика Міжнародного Суду ООН щодо консульського захисту на прикладі США / О.В. Святун // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – Вип. 84. – Ч.ІІ. – 2009. – С. 203-206.

19. Святун О.В. Сучасні тенденції розвитку інституту консульського захисту / О.В. Святун // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – Вип. 90. – Ч.1. – 2010. – С. 175-177.

20. Чеченко І. Поняття конституційно-правового механізму зовнішніх відносин держави // Право України. - 2004. - № 5. С. 163-167.

21. Шуміленко А.П. Сучасна міжнародно-правова практика здійснення функцій дипломатичних представництв [Текст] / А. П. Шуміленко // Публічне право. - 2013. - N 3. - С. 119-126.

22. Эседов Д.Т. Дипломатическая защита инвестора // Актуальные проблемы совершенствования законодательства и правоприменения: материалы II международной научно-практической конференции (г. Уфа, 23 января 2012 г.) / под общ. ред. А.В. Рагулина, М.С. Шайхуллина. - Уфа: ЕНИИПП, 2012. - С. 214-216

Тема 10. Право міжнародних організацій.

1. Поняття права міжнародних організацій та його джерела.

2. Поняття, ознаки та правова природа міжнародної міждержавної організації.

3. Організації Об’єднаних Націй та її спеціалізовані установи.

4. Регіональні міжнародні організації.

4.1. Рада Європи.

4.2. Організація з безпеки та співробітництва в Європі.

4.3. Північноатлантичний альянс.

4.4. Ліга Арабських держав.

4.5. Африканський Союз

Контрольні питання:

1. Які Ви знаєте способи утворення міжнародних організацій?

2. Які відмінності міжнародних міжурядових організацій і міжнародних неурядових організацій?

3. Визначте систему спеціалізованих установ ООН.

4. Назвіть органи Ради Європи.

5. *Які Ви знаєте неєвропейські регіональні міжнародні організації?*
6. *Який порядок прийняття рішень в Раді Безпеки ООН?*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.285-311.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.110-159.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С.170-185.

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – С.309-370.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.23-68.

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.1204-1331

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.196-204.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.123-130.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Устав Организации Объединённых Наций 1945 г. // Действующее международное право. – М., 1996. –с.7-33.

2. Заключительный акт Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе 1975 г // Офіційний вісник України від 11.02.2005 р., № 4, стор. 403, стаття 266

3. Статут Ради Європи від 5.05.1949р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України 2006 р., № 5, / Книга 2 /, стор. 435, стаття 1270.

4. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 року // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/950_008

5. Charter of Arab League // http://www.arableagueonline.org/charter-arab-league/

5. The Constitutive Act of the African Union, ***11 July 2000*** http://www.au.int/en/sites/default/files/Constitutive_Act_en_0.htm

III. Наукова література.

1. Бєлєвцева В.В. Міжнародні правові інструменти у сфері прикордонного співробітництва // Вісн. Академії правових наук України. – 2007. – Вип. 3 (50). С. 168-173.

2. Гребенюк М.С. Правовий статус Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) та її еволюція: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / М.С. Гребенюк ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2010. — 20 с.

3. Дадуани Т.Г. Демократия и Организация Объединенных Наций // Юрист-международник. - 2008, №1. - С. 24-69.

4. Делинский А.А. Правовой статус НАТО // Актуальні проблеми держави та права: Зб. наук. праць. – Одеса: Юрид. літер., 1999. – Вип. 6. – С. 152 – 159.

5. Карташкин В.А. Устав ООН и Организация Объединенных Наций в глобализирующемся мире // Юрист-международник. Всероссийский журнал международного права. – 2004. – №1. - С. 3-9

6. Короп М. Співробітництво з НАТО: правові аспекти // Юридичний вісник України. - 2003. - № 42. - 18-24 жовтня. - С. 7.

7. Кузнецов И.К. Европейская комиссия "За демократию через право" // Юрист-международник. – 2007. – №4. - С. 31 – 40.

8. Литвин В. Співробітництво України з міжнародними організаціями // Віче. – 2000. - № 12. – С. 59-63.

9. Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції: Навчальний посібник. Ред. Ю.С. Шемшученко. - К.: Юридична книга, 2000. - 472 с.

10. Мармазов В. Є., Піляєв І. С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції. – К. – 2002.

11. Моисеев Е.Г. Правовой статус Содружества Независимых Государств. Учебное пособие / Моисеев Е.Г.; Отв. ред.: Бекяшев К.А. - М.: Юристъ, 1995. - 176 с.

12. Моравецкий В. Функции международной организации. – М., 1976.

13. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. – М.: Дело, 1998. -272с.

14. Нуруллаєв І. С. Роль ООН у формуванні глобальної міжнародно-правової антикорупційної стратегії / І. С. Нуруллаєв // Юридична Україна.–№ 12(60). – С. 93-96.

15. Піляєв І. С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі / І. С. Піляєв. - К. : Видавничий дім "Юридична книга", 2003. - 436 с.

16. Спеціалізовані установи системи ООН / ред. В. С. Бруз. - К. : Либідь, 1995. - 116 с.

17. Циганкова Т. М., Гордеєва Т. Ф. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 240 с.

18. Черешнюк В. Україна – ЄС: проблеми співробітництва та шляхи їх вирішення // Право України. – 2004. - № 2. – С. 137-140.

19. Чиж І. С. Україна в Раді Європи. - К.: Парламентське вид-во, 2001. – 384 с.

20. Шкуратенко О. Співпраця України у міжнародній системі спеціалізованих установ ООН // Право України. - 2004. - № 10. - С. 132.

21. Щокін Ю. Юридична природа привілеїв та імунітетів міжнародних міжурядових організацій та їх персоналу / Ю. Щокін // Вісник Академії правових наук України. - 2002. - № 4. - С. 132-142.

22. White N. D. The Law of International Organisations / N. D. White; Manchester University Press, 2005 – 242 p.

23. Hurd I. International Organizations: Politics, Law, Practice / Ian Hurd; Cambridge University Press, 2010 – 294 p.

Тема 11. Міжнародне морське право.

1. Кодифікація міжнародного морського права.

2. Морські простори, що знаходяться під суверенітетом та юрисдикцією прибережної держави

3. Міжнародно-правовий режим відкритого моря.

4. Інші морські простори.

5. Міжнародний інституційний механізм у галузі мореплавства та експлуатації морських просторів Світового океану.

Контрольні запитання:

1. Дайте класифікацію морських просторів.

2. Чим відрізняється правовий режим територіального моря від режиму внутрішніх морських вод?

3. Що таке прилегла зона, чи передбачена вона законодавством України?

4. Визначте поняття і просторові межі континентального шельфу.

5. Що таке Міжнародний район морського дна?

6. Як визначається правовий режим міжнародних приток?

7. Який правовий режим міжнародних морських каналів?

8. Які Ви знаєте міжнародні морські організації?

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.229-251.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.391-427.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.110-127

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.241-250.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.141-161.

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.553-644

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.298-326

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.173-197.

9. Tanaka Y. The International Law of the Sea / Yoshifumi Tanaka.: Cambridge University Press, 2012 – 504 p.

II. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Конвенція про режим проток 1936 р. // Офіційний вісник України від 22.10.2004 2004 р., № 40, стор. 184, стаття 2666

2. Конвенція про територіальне море і прилеглу зону 1958 р. // Ведомости ВС СССР. – 1964. – №43.

3. Конвенция об открытом море 1958 г. // Ведомости ВС СССР. – 1962. – №46.

4. Конвенция о континентальном шельфе 1958 г. // Ведомости ВС СССР. – 1964. – № 28.

5. Конвенція ООН по морському праву 1982 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 31, ст.254

6. Конвенція про Міжнародну морську організацію 1948 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України 2004 р., № 4, / Книга 1 /, стор. 502, стаття 871.

7. Закон України "Про виключну (морську) економічну зону України" // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 21, ст.152.

III. Наукова література.

1. Авраменко И.М. Справочник. Международное морское право в документах. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2001, – 320с.

2. Аджаров К.А. Мировой океан: правовой режим. – Краснодар, 1983. – 95 с.

3. Алешин О., Мищенко И. Правовое регулирование ареста судов //Юрид. практика. – 2004. – № 12. – С. 18–19

4. Анцелевич Г.А. Международное морское право: Учебник. -К.: Слово, 2003. – 400 с.

5. Анцелевич Г.А. Международное морское торговое право: Учебник. - К.: Слово, 2003. – 560 с.

6. Анцелевич Г.О. Перспективи розвитку міжнародно-правових положень використання ресурсів глибоководних районів морського дна //Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2006. – № 2 (25). – С. 55–58.

7. Анцелевич, Г. А. Некоторые аспекты развития науки и практики международного морского права в суверенной Украине / Г. А. Анцелевич // Международное право как основа современного миропорядка. Liber

Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. - С .505-519.

8. Бєлова О.І. Міжнародно-правові проблеми реалізації морської політики України в Чорноморських протоках //Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2006. - № 3. – С. 12–17.

9. Брильов О. Імунітет морських державних суден в Україні (проблемні питання теорії та практики) //Підприємництво, госп-во і право. – 2007. – № 6. – С. 148–149.

10. Василенко В.А., Высоцкий А.Ф., Рыбальчик Д.Э. Международное морское право. – Киев. 1988. – 186с.

11. Гаврилин Д.А. Теоретические проблемы имплементации Конвенции ООН по морскому праву 1982 года в правовой системе РФ.// Московский журнал международного права. – № 4. – 2001. – с.179-187.

12. Дмитриченко, И. В. Международное морское право и разграничение морских пространств в Черном море между Украиной и Россией / И. В. Дмитриченко // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. -. - С .520-544

13. Зелиская, Н. А. Морское пиратство как угроза глобальной безопасности и мировому порядку / Н. А. Зелиская // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. -. - С .545-568

14. Іващенко В. Проблеми правового регулювання боротьби з піратством // Підприємництво, господарство і право. - 2004. - № 2. - С. 85-87.

15. Короткий Т. Морские просторы Украины. Понятие территориального моря //Судоходство. – 2006. - № 10. – С. 54–55.

16. Короткий Т.Р. Международно-правовая охрана морской среды от загрязнения с судов. - Одесса, 2002. – 200 с.

17. Кузнєцов С. Поняття територіальних вод //Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. – О.: Юрид. літ., 2002. – Вип. 16. – С. 363–367.

18. Лазарев М.И. Теоретические вопросы современного международного морского права. –М., Наука, 1983. – 301с.

19. Переверзева, О. С. Международно-правовое регулирование в сфере охраны морской среды / О. С. Переверзева // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В.

Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. - С .569-575.

20. Потапчук І. Прибережна смуга морів як елемент правової охорони морів в Україні //Вісн. КНУ. – 2005. – Вип. 66. – С. 100–102.

21. Серафимов В.В. Відповідальність за необґрунтовані акти санкціонованого втручання у сфері торговельного мореплавства //Актуальні проблеми політики: Зб. наук. праць /Голов. ред. С.В Ківалов; Заст. голов. ред. Л.І. Кормич. – О.: Юрид. літ., 2003. – Вип. 12. – С. 462–466.

22. Шемякін О., Благодельський С. Імплементація міжнародних норм і стандартів у сфері використання Світового океану: деякі сучасні проблеми // Право України. - 2004. - № 4. - С. 142 - 145.

23. Шемякин, А. Н. Право пользования морем и международные организации / А. Н. Шемякин // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. -. - С .576-592.

24. Шемякин А.Н. Морское право. Учебное пособие (издание 4-е, стереотипное), Х.: Одиссей, 2010, 344 с.

25. Шинкарецкая Т.Т. Международно-правовые аспекты делимитации морских пространств.// Советский ежегодник международного права. 1984. – М.,1986. – с.172-190.

26. Rao C. The International Tribunal for the Law of the Sea: Law and Practice / P. Chandrasekhara Rao, Rahmatullah Khan; Martinus Nijhoff Publishers, 2001 – 238 p.

27. Marr S.The Precautionary Principle in the Law of the Sea: Modern Decision Making in International Law / Simon Marr; Martinus Nijhoff Publishers, 2003 – 253 p.

Тема 12. Міжнародне право прав людини.

1. Поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини.
2. Кодифікація міжнародного права прав людини.
3. Класифікація основних прав та свобод людини.
4. Механізми міжнародного контролю у сфері забезпечення прав людини на універсальному та регіональному рівнях.
5. Європейські механізми захисту прав людини..

Контрольні питання:

1. Що таке міжнародні стандарти у сфері прав людини?
2. Як співвідносяться питання суверенітету держав і невтручання в їхні внутрішні справи та принцип захисту прав людини?
3. Яке значення Загальної декларації прав людини у розвитку галузі міжнародного права прав людини?
4. Назвіть конвенційні органи ООН з прав людини.
5. Як формується Європейський Суд з прав людини?
6. Яка юридична природа рішень Європейського Суду з прав людини?

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – с.176-190.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.196-258.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С.186-192.

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.371-394.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.1-22

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.265-396

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.233-250.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.209-221.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Док. ООН A/RES/2200 A (XXI) // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043

2. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10.12.1984р. // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085

3. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації // Відомості Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки. - 1969. - N 5. - Ст.27.

4. Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 р. // Офіційний вісник України. – 1998. - № 13.

5. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16.12.1966 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. –1990 р., № 1, стор. 225

6. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. – К.: Преса України, 1997.

III. Наукова література.

1. Абашидзе А.А., Солнцев А.М. Новое поколение прав человека: соматические права // Московский журнал международного права. – 2009. – №1. - С. 69-82.

2. Алиев, Амир Ибрагим оглы. Новые тенденции в области защиты прав человека / Амир Ибрагим оглы Алиев // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. - С .593-605

3. Алисиевич Е.С. Система правовых стандартов Европейского Суда по правам человека // Юрист-международник. – 2006. – №4. - С. 29-41

4. Алисиевич Е.С., Кислицына Н.Ф.Присоединение Европейского Союза к Конвенции о защите прав человека иосновных свобод 1950 г.: проблемы практической реализации // Український часопис міжнародного права. – №1-2/2012. – С. 55-62

5. Горшкова С.А. Стандарты Совета Европы по правам человека и российское законодательство: Монография. – М.: НИМП, 2001.

6. Гутник В.В. Ефективність правової допомоги захисника: досвід Європейського суду з прав людини / В.В. Гутник // Європейські перспективи. – 2011. -- №1- ч.2. – С.172-176.

7. Гутник В.В. Право на безоплатну правову допомогу захисника у практиці діяльності Європейського суду з прав людини // Європейські перспективи. – 2011. -- №1. – С.172-176.

8. Карташкин В.А., Пожидаева М.В. Пакты о правах человека и реформирование правозащитного механизма ООН // Юрист-международник.— 2006. – №3. - С. 2-19.

9. Лищина И.Ю. Международное механизмы защиты прав человека. - Харьков: Фолио, 2001. – 112 с.

10. Лукашева Е.А. Права человека и процессы глобализации современного мира. – М.: Норма, 2007. – 467с.

11. Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції. – К.: Видавничий дім «Юридична книга» , 2000.

12. Мицык, В. В. Концепции универсальности и культурного релятивизма прав человека в международном праве / В. В. Мицык // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. - С .606-617

13. Неліп М.І. , Мережко О.О. Силовий захист прав людини. – К.: Наукова думка, 1998.

14. Пастухова Л.В. Європейський механізм забезпечення прав людини: Навч. посібник.- Сімферополь: Таврія, 2009. - 224 с.

15. Пастухова Л.В. Участь України у механізмі забезпечення прав людини за Європейською соціальною хартією.- Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. - Львів: видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. - Вип. 23. - С.169-179.

16. Пастухова Л.В.Юридичні аспекти Європейського Суду з прав людини // Вісник Львівського університету. Серія міжнародних відносин. – Львів, 2002. – Вип. 9. – С. 104-109.

17. Право на справедливий суд: застосування Європейської конвенції з прав людини. – К.: Центр прав людини, 2000. – 80 с.

18. Репецький В.М., Мотиль В.І. Місце Конвенції про захист прав людини та основних свобод 1950 року в правовій системі Німеччини та України: порівняльний аналіз. Навч.посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.. І. Франка, 2005. – 180с.

19. Сидоренко Н.С. Європейська соціальна хартія: регіональний міжнародно-правовий механізм захисту соціальних та економічних прав людини (позиція України) : Автореферат дис..кан.юрид.наук. – К., 2003. – 17с.

20. Сироїд Т. Л. Міжнародні універсальні контрольні органи захисту прав людини: сучасний стан та перспективи розвитку // // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.];

за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.— С.222-236

21. Скомороха В.Захист прав і свобод людини конституційним СудомУкраїни в контексті практики Європейського Суду з прав людини // Вісник Конституційного Суду України. – 2001. - № 2. – С. 40-47.

22. Урум Д.И. Особенности формирования в международном праве норм защиты прав человека // Международное право. –№ 5. –2001 г. – с.138 - 152.

23. Шишкіна Е. Розуміння людської гідності як ціннісно-правової категорії в рішеннях Європейського суду з прав людини / Еліна Шишкіна // Український часопис міжнародного права. – №1-2/2012. – С.63-69.

24. Heintze H. On the relationship between human rights law protection and international humanitarian law / H. Heintze // International Review of the Red Cross. – 2004. – Vol. 86. – No. 856. – P. 789-814.

25. Lenaerts K. Respect for Fundamental Rights as a constitutional principle of the European Union / K. Lenaerts // Columbia Journal of European Law. – 2000. – Vol. 6. – P. 1-25.

26. Lutze E. International obligations to respect and ensure human rights / E. Lutze // Whittier Law Review. – 1997-1998. – Vol. 19. – P. 345-352.

27. Tiburcio C. The human rights of aliens under international and comparative law / C. Tiburcio. – Martinus Nijhoff Publishers, 2001. – 318 p.

28. Weiler J.H. The general provisions of the Charter of Fundamental Rights of the European Union / J. H. Weiler // Jean Monnet Working Paper. – N 4. – 2002. – P. 42-61.

29. Wyngaert C. The International non bis in idem Principle: resolving some of the unanswered questions / C. Wyngaert, G. Stessens // International and Comparative Law Quarterly. – 1999. – Vol. 48. – P. 779-804.

30. Zupančič B. The Privilege Against Self-incrimination as a Human Right / B. Zupančič // European Journal of Law Reform. – 2004. – Vol. 6. – P. 15-56.

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право.

1. Поняття міжнародного гуманітарного права, його принципи та джерела.

2. Поняття збройного конфлікту та його види.

3. Сторони та учасники збройного конфлікту.

4. Заборонені засоби та методи ведення війни.

5. Режим воєнної окупації.

6. Міжнародно-правовий захист жертв війни.

7. Захист культурних цінностей під час війни.

Контрольні питання:

1. *Які правові наслідки початку війни?*
2. *Які суб'єкти можуть бути сторонами збройного конфлікту?*
3. *Хто є жертвами збройного конфлікту?*
4. *Який правовий статус цивільного населення під час збройного конфлікту?*
5. *Який правовий режим воєнної окупації?*
6. *Які особи володіють правовим статусом комбатанта?*
7 *Які особи володіють правовим статусом некомбатанта?*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.356-381

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.311-349.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С.295-310.

4. Репецький В.М. Міжнародне гуманітарне право: підручник / В.М. Репецький, В.М. Лисик. – К.: Знання, 2007. – 467 с.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – С.318-372.

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – P.1167-1203.

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.251-262.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.306-363.

II. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Конвенція про покращання долі поранених і хворих в діючих арміях від 12.08.1949 р. // Офіційний вісник України від 21.08.2010, № 62, стор. 177, стаття 2180.

2. Конвенція про покращання долі поранених і хворих осіб, які зазнали аварії корабля, зі складу збройних сил на морі від 12.08.1949 р. // Офіційний вісник України від 21.08.2010, № 62, стор. 193, стаття 2181.

3. Конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. // Офіційний вісник України від 21.08.2010, № 62, стор. 132, стаття 2179.

4. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_154/print1359974499470033.

5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р., щодо захисту жертв міжнародних збройних конфліктів // Зібрання чинних міжнародних договорів України 1990 р., № 1, стор. 25.

6. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р. щодо захисту жертв конфліктів міжнародного характеру // Там же.

7. Конвенция о законах и обычаях сухопутной войны 5 (18) октября 1907 года // Международное право. Ведение боевых действий. Сборник Гаагских конвенций и иных соглашений / МККК. - М., 1995. - С.13-29.

8. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців, 1989р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 36, ст.367

11. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та її знищення 1993 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, N 48, ст.296.

III. Наукова література.

1. Алешин В. В. Международное право вооруженных конфликтов / В. В. Алешин. – М. : Юрлитинформ, 2007. – 200 с.

2. Баймуратов М.О. Тероризм у міжнародному гуманітарному праві / М.О. Баймуратов, С.В.Максименко / Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць. -- О.: Юрид. літ., 2000. – Вип.8. – С.53-62.

3. Валеев, Р. М. Контроль в международном гуманитарном праве / Р. М. Валеев // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. - С .677-694.

4. Гнатовский, Н. Н. Гуманитарное право в международных судебных учреждениях: опасна ли институциональная фрагментация? / Н. Н. Гнатовский // Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова [Текст] / ред.: А. Я. Мельник, С. А. Мельник, Т. Р. Короткий. - К. ; Одесса : [б. в.], 2012. - С .694-709.

5. Досвальд-Бек Л. Международное гуманитарное право и право прав человека / Луиза Досвальд-Бек, Сильвен Вите. – М. : МККК, 2001. – 32 с.

6. Дмитрієв А. І. Міжнародне гуманітарне право: основи концепції / А. І. Дмитрієв ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Вища школа права при Інституті держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. - К. : Логос : Фахівець, 1999. - 119 с.

7. Дяченко В.І.. Міжнародне гуманітарне право: філософсько- правова доктрина регулювання збройних конфліктів / В. І. Дяченко [та ін]. - К. : КВГІ, 1998. - 103 с.

8. Калугин В. Ю. Курс международного гуманитарного права / В. Ю. Калугин. – Мн. : Тесей, 2006. – 496 с.

9. Лисик В.М. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві: Монографія / Лисик В.М. -- Одеса: Фенікс, 2012. -- 208 с.

10. Пеич Е. Соблюдение процессуальных принципов и гарантий в случае интернирования или административного содержания под стражей в период вооруженного конфликта или в других ситуациях насилия / Е. Пеич // Международный журнал Красного Креста. – Том 87. – № 858. - Июнь 2005. – С. 183-208

11. Право війни: порадник для командного складу Збройних Сил України / ред. В. П. Базов. - 2. вид.,доп. - К. : Поліграфкнига, 1997. - 112 с.

12. Сасолли М. Правовая защита во время войны : в 4 т. / М. Сасолли, А. Бувье. – М. : МККК, 2008. – Т.1 – 669 с.

13. Ярмакі В. Х. Імплементація міжнародного гуманітарного права як складова частина гармонізації законодавства України з законодавством держав – членів Європейського Співтовариства / В. Х. Ярмакі // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2001. – №3. – С. 53 – 57.

14. Ярмакі В. Х. Історично-правові аспекти виникнення та розвитку права війни і його джерел / В. Х. Ярмакі // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2000. – №3. – С. 108 – 112.

15. Ярмакі В. Х. Роль Женевського та Гаазького права у становленні сучасного міжнародного гуманітарного права / В. Х. Ярмакі // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2002. – №1. – С. 190 – 193.

16. Калугин В. Ю. Курс международного гуманитарного права / В. Ю. Калугин. — Минск : Тесей, 2006. — 496 с.

17. Пикте Ж. Развитие и принципы международного гуманитарного права / Ж. Пикте ; пер с франц.– М. : МККК, 1994. – 128 с.

18. Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949 / Y. Sandoz, C. Swinarski, B. Zimmermann (editors); ICRC. – Geneva, 1987. – 1597 p.

19. Henckaerts J. Customary International Humanitarian Law / J. Henckaerts, L. Doswald-Beck. – Vol. 1: Rules. – Cambridge University Press, 2005. – 621 p.

20. Declaration of Minimum Humanitarian Standards (Turku Declaration). E/CN.4/1995/116. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: http://www.ifrc.org/Docs/idrl/I149EN.pdf

21. Detter I. The Law of War and Illegal Combatants / I. Detter // The George Washington Law Review. – 2007. – Vol. 75. – P. 1049-1104.

22. Dhanapala J. ICRC and International Humanitarian Law / J. Dhanapala // Sri Lanka Journal of International Law. – 2003. – Vol. 15. – P. 7-9.

23. Draper G. The Status of Combatants and the Question of Guerilla Warfare / G. Draper // British Yearbook of International Law. – 1971. – Vol. 45. – P. 173-218.

24. Jinks D. Protective Parity and the Law of War / D. Jinks // Notre Dame Law Review. – 2004. – Vol. 79:4. – P. 1493-1528.

25. Jinks D. The Declining Significance of POW Status / D. Jinks // Harvard International Law Journal. – 2004. – Vol. 45. – № 2. – P. 367-442.

Тема 14. Міжнародне кримінальне право.

1. Поняття та джерела міжнародного кримінального права.
2. Міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру.
3. Міжнародні кримінальні суди і трибунали та їх юрисдикція.
4. Міжнародний організаційно-правовий механізм боротьби зі злочинністю.
5. Міжнародно-правове регулювання екстрадиції.

Контрольні питання:

1. Проаналізуйте взаємозв'язок міжнародного кримінального права з іншими галузями міжнародного права.

2. В чому полягає відмінність міжнародних злочинів від злочинів міжнародного характеру.

3. З якого віку підлягають кримінальній відповідальності фізичні особи за вчинення міжнародних злочинів, що входять до предметної юрисдикції Міжнародного кримінального суду?

4. Що таке екстрадиція?

5. Яка організаційна структура Інтерполу?

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.311-330.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.676-719.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С.210-234.

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.450-454.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – С.417-466.

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – P.397-443.

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.263-297.

8. Cassese A. International Criminal Law / Antonio Cassese. – Oxford, 2003. – 472 p.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Римский статут Международного уголовного суда // http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_588

2. Международного трибунала по Руанде // http://www.un.org/ru/law/ictr/charter.shtml

3. Устав Международного трибунала по бывшей Югославии // http://www.un.org/ru/law/icty/charter.shtml

4. Устав Международного военного трибунала для суда и наказания главных военных преступников европейских стран оси от 8 августа 1945 года // http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1244713

5. Устав Международной организации уголовной полиции Интерпола 1956 г. // http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_142

6. Декларация о мерах по ликвидации международного терроризма 1994 г. // Действующие международное право. В 3-х томах. Составители Ю.М. Колосов и Э. С. Кривчекова.- М., 1997. - Том 3. - С. 94-99.

7. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. // Офіційний вісник України від 16.07.2004р., № 26, стор. 223, стаття 1734.

8. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 р. // Офіційний вісник України офіційне видання від 16.07.2004 р., № 26, стор. 231, стаття 1735.

III. Наукова література.

1. Аль Захарна Садім Мухаммед Сааді. Міжнародний кримінальний суд: важливий інструмент у боротьбі з міжнародною злочинністю / Аль Захарна Садім Мухаммед Сааді // Право України. - 2000. - № 10. - С. 120-123, 127.

2. Блищенко Н.П. Международный уголовный суд / Блищенко Н.П., Фисенко И.В. - М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1998. – 239 с.

3. Бурменський М. Деякі судження про поняття міжнародного кримінального права // Вісник Академії правових наук України. - 2003. - № 2-№ 3. - С. 359-369.

4. Буроменський М.В. Теория и практика становления международного уголовного права и украинское уголовное законодательство // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.— С.182-194

5. Дрьоміна Н.В. Юрисдикція міжнародних кримінальних судів і трибуналів: Моногр. – Одеса: Фенікс, 2006. – 223 с.

6. Зелинская Н.А. Международные преступления и международная преступность: Монография. – Одесса: Юридическая литература, 2006. – 568 с.

7. Зелінська Н.А. Розвиток та криза концепції міжнародного злочину держави // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.— С.182-194.

8. Касинюк О. Проблемні аспекти юрисдикції Міжнародного кримінального суду // Право України. – 2005. – №3. – С.144-147.

9. Касинюк О.В. Міжнародне обвинувачення згідно з Римським Статутом Міжнародного кримінального суду // Актуальні проблеми формування правової держави в Україні (До 50-ї річниці Конвенції про захист прав людини та основних свобод): Тези доп. та наук. повід. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2000 – С. 201-203.

10. Касинюк О.В. Передача обвинувачених міжнародним кримінальним судам // Сучасні проблеми юридичної науки і правозастосовчої діяльності: Тези наук. доп. та повід. учасників наук. конф. молодих учених. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2002. – С. 197-200.

11. Касинюк О.В. Процедура оскарження в міжнародному кримінальному суді // Пробл. законності: Респ. міжвідом. наук. зб. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2004. – Вип. 65. – С. 179-187.

12. Костенко Н.И. Международное уголовное право: современные теоретические проблемы. М.: Издательство „Юрлитинформ", 2004. – 448 с.

13. Лукашук И.И. Международное уголовное право: Учебник / Лукашук И.И., Наумов А.В.: - М.: СПАРК, 1999. – 287 с.

14. Международное уголовное право: Учебное пособие/ Ред. В.Н. Кудрявцев. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Наука, 1999. – 264 с.

15. Панов В.П. Международное уголовное право: Учебное пособие/ В.П. Панов. - М.: ИНФРА-М, 1997. – 320 с.

16. Столярський О.В. Міжнародно-правове співробітництво держав-учасниць СНД у боротьбі з організованою транснаціональною злочинністю // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.— С.214-221.

17. Courting history: the landmark International Criminal Court's first years. -- Human Rights Watch, 2008. –47 P.

18. Cryer R., Friman H., Robinson D., Wilmshurst E. An Introduction to International Criminal Law and Procedure.: Cambridge University Press, 2010 – 618 p.

19. Gordon G. Toward an International Criminal Procedure: Due Process Aspirations and Limitations // Columbia Journal of Transnational Law. – 2006-2007. – Vol.45. – P.635-710

20. May R. Trends in International Criminal Evidence: Nuremberg, Tokyo, The Hague, and Arusha / R. May, M. Wierda // Columbia Journal of Transnational Law. –1999. – Vol. 37. – P. 725-765.

21. McCoubrey H. War Crimes Jurisdiction and Permanent International Criminal Court: Advantages and Difficulties // Journal of Armed Conflict Law. – Vol.3. – 1998. – P.9-26

22. McDonald G. Substantive and Procedural Aspects of International Criminal Law: Commentary // G. McDonald, O. Swaak-Goldman. – BRILL, 2000. – 3156 p.

23. McGoldrick V, Rowe P, Donnelly E. The permanent international criminal court: legal and policy issues. – Hart Publishing, 2004. – 498 P.

24. Schabas W. An Introduction to the International Criminal Court / William A. Schabas. – Cambridge University Press, 2011 - 594 p.

25. Schabas W. The UN international criminal tribunals: the former Yugoslavia, Rwanda and Sierra Leone. -- New York, -- Cambridge University Press, 2006. – 711 P.

26. Shraga D., Zacklin R. The International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia // European Journal of International Law. – Vol. 5. – 1994. – P.360-380

27. Swart B. Arrest and Surrender // The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary. – Vol. 2. – New York: Oxford University Press, 2002. – P. 1672-1673.

28. Szasz P. The Proposed War Crimes Tribunal for Ex-Yugoslavia / P. Szasz // N.Y.U. Journal of Internationl Law and Politics. – 1993. – Vol. 25. – P.405- 488.

29. Vyver J. Personal and Territorial Jurisdiction of the International Criminal Court // Emory International Law Review. – Vol. 14. – 2000. – P.104-109

Тема 15. Міжнародне повітряне право.

1. Поняття міжнародного повітряного права
2. Міжнародні польоти і режим повітряного простору.

3. Роль міжнародних організацій в галузі цивільної авіації в питаннях забезпечення безпеки польотів. ІКАО – міжнародна організація цивільної авіації.
4. Співробітництво держав у боротьбі з незаконними втручаннями в діяльність цивільної авіації.

Контрольні питання:

1. *Які принципи лежать в основі міжнародного повітряного права?*
2. *Які види повітряного простору є об'єктом регулювання міжнародного та національного повітряного права?*
3. *У чому полягає мета діяльності ІКАО?*
4. *Яка структура та правовий статус ІКАО.*
5. *Які міжнародні організації беруть участь у регулюванні комерційного повітроплавання?*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.251-271

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.428-480

3.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007.

4. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.345-353.

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.198-208.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944 р.) // Офіційний вісник України від 22.10.2004, № 40, стор. 195, стаття 2667

2. Конвенція з уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень (Варшава, 1929 р.) // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_181
3. Токійська конвенція про правопорушення та деякі інші акти на борту повітряного судна 1963 р. // http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_244
4. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден 1970 р. // http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_167
5. Монреальська конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації // http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_165

ІІІ. Наукова література.

1. Бордунов В.Д. Правовой механизм деятельности международной авиационной организации. – М., Наука, 1989. – 169с.
2. Даниленко Г.М. Граница между воздушным и космическим пространством в современном меджународном праве.//Советское государство и право.№ 9.1984. – с. 71-79.
3. Дежкин В.Н. Правовое регулирование международных воздушных сообщений. М., Ю/Л, 1987. – 191с.
4. Малеев Ю.Н. Международное воздушное право: Вопросы теории и практики. М., М/О, 1986. – 239с.
5. Международное воздушное право. Кн.. 1-2./ Отв. Ред А.П.Мовчан. М., 1980 -1981. – Кн., -1980 – 351с., Кн.. 2 – 1981 – 366с.
6. Мезенцев А.В. Современные международно-правовые вопросы управления воздушным движением.// Московский журнал международного права. №2. 1997.
7. Словарь международного воздушного права. – М., М/О, 1988. -190с.
8. Товмасян М.Д. Международно-правовые вопросы национальной принадлежности (национальности) воздушного судна.// Московский журнал международного права. №3/2001/43. – М., 2001. – с.178-182.

Тема 16. Міжнародне космічне право.

1. Загальна характеристика та джерела міжнародного космічного права.
2. Міжнародно-правовий режим космічного простору та небесних тіл.
3. Міжнародно-правовий режим космічних об’єктів.

4. Правовий режим космонавтів.
5. Відповідальність у міжнароднму космічному праві.

Контрольні питання:

1. *Назвіть основні принципи діяльності держав* з дослідження і використання космічного простору?
2. *Які є види космічних об'єктів?*
3. *Які зобов'язання має держава щодо рятування космонавтів?*
4. *В чому полягає абсолютна відповідальність держав за шкоду завдану космічними об'єктами?*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.272-284.

2. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2004. – С.539-607.

3. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – С.481-501.

4 Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.201-207.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 року // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_480
2. Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів та повернення космічних об'єктів, запущених у космічний простір 1968 року // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_483

3. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами 1972 року http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_126
4. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір 1975 року // http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_253
5. Угода про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах 1979 року // http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_482

III. Наукова література.

1. Даниленко Т.М. Граница между воздушным и космическим пространством в современном международном праве// Советское государство и право. – 1989, №9. – с.71-79.
2. Деказонов Р.В. Юридическая природа космического пространства небесных тел и их ресурсов// Космос и право. – М., 1980. – с.46 -61.
3. Жуков Г.П. Космос и мир. – М., Наука, 1985. -86с.
4. Международное космическое право. – М., М/О, 1985. – 205с.
5. Остин А. Мердэн. Международная стандартизация космических систем святи.// Московский журнал международного права. – 1992, №1.
6. Постышев В.М. Освоение космоса и развивающиеся страны. (Международно-правовые проблемы). – М., Наука, 1990. – 189с.
7. Зотова О.В.. Колосов Ю.М. Правовой режим космического пространства как важнейший элемент поддержания международного мира и безопасности // Московский журнал международного права. – № 2/2001/42. – М.,2001. – с.204-209

Тема 17. Відповідальність у міжнародному праві.

1. Загальна характеристика міжнародно-правової відповідальності.
2. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності.
3. Види міжнародних правопорушень.
4. Обставини, що виключають міжнародну протиправність.
5. Реалізація міжнародно-правової відповідальності.
6. Санкції та контрзаходи.

Контрольні питання:

1. Назвіть джерела міжнародно-правового регулювання права міжнародної відповідальності.
2. *Що є підставою міжнародно-правової відповідальності?*
3. *У чому специфіка відповідальності за міжнародні злочини?*
4. *Які особливості відповідальності міжнародних організацій?*
5. *Які обставини виключають міжнародну протиправність?*

Рекомендовані джерела:

І. Навчальна література.

1. Міжнародне публічне право: Підручник. — 2-ге вид., стер. / За ред. В.М. Репецького. — К., 2012. – С.108-123.

2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича. - К.: Либідь, 2002. – С. 459-506.

3. Міжнародне право: навч. посібник / За ред. М.В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – с.311-328

4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.436-450.

5.Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук. – Изд.3-е, перераб и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – с.373-416.

6. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008 – p.778-843

7. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.407-429

8. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002. – p.254-272.

ІІ. Міжнародні акти та внутрішньодержавне законодавство.

1. Устав Организации Объединённых Наций 1945 г. // Действующее международное право. – М., 1996. –с.7-33.

2. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, 1970 р. // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_569

3. Заключительный акт Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе 1975 г // Офіційний вісник України від 11.02.2005 р., № 4, стор. 403, стаття 266

4. Проект статей об ответственности государств за международно-противоправные деяния 2001 г. // Доклад Комиссии международного права о работе ее пятьдесят третьей сессии: док. ООН А/56/10. Нью-Йорк: ООН, 2001 // http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N01/557/83/IMG/N0155783.pdf?OpenElement

III. Наукова література.

1. Василенко В.А. Международно-правовые санкции. – Киев. 1982. – 230с.

2. Вільчак Я. Особливості відповідальності міжнародних організацій за порушення міжнародних зобов'язань // Юридична Україна. – № 4. – 2008. – С. 93–97.

3. Гусейнов Л.Г. Відповідальність держав за порушення міжнародних зобов'язань у галузі прав людини: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.11 / Гусейнов Латіф Гусейн огли ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. - К., 2000. - 36 с.

4. Гусейнов Л.Г. Шкода як умова міжнародної відповідальності в межах механізму індивідуальних скарг // Правова держава (щорічник наукових праць). — Вип. 11. — К., 2000. — С. 445-450

5. Коваленко С. О. Відповідальність міжнародних організацій в практиці міжнародних судових органів // Право і суспільство. – 2008. – № 1. – С. 83–90.

6. Коваленко С. О. Місце інституту відповідальності міжнародних організацій у міжнародно-правовій практиці та національному праві держав // Держава і право : Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – Випуск 41. – К., 2008. – С. 607–611.

7. Коваленко С. О. Фінансова відповідальність міжнародних організацій у нормах міжнародного права // Адвокат. – 2008. – № 4. – С. 26–29.

8. Колосов Ю. М. Ответственность в международном праве. – М., 1975.— 256 с.

9. Кривчикова Э. С. Некоторые теоретические аспекты проблемы ответственности международных организаций // Ученые записки МГИМО. – 1972. – Вып. 3. – С. 4–22.

10. Лукашук И. И. Право международной ответственности / Игорь Иванович Лукашук. – М. : Волтерс Клувер, 2004. – 432 с.

11. Мазов В.А. Ответственность в международном праве. – М., 1979.

12. Неліп М. І. Силовий захист прав людини: Питання легітимності в сучасному міжнародному праві : Навч. посібник / М. І. Неліп, О. О. Мережко. - К. : Наукова думка, 1999. - 189 с.

13. Пастухова Л. В., Шуміленко А. П.Концепція «відповідальності із захисту»: питання міжнародно-правового обґрунтування // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013. – С.158-172

14. Пахіль В.О. Проблема санкцій в діяльності ООН: Автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.04 / Пахіль Володимир Олександрович ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. - К., 2000. - 22 с.

15. Раскалей С.Б. Объективная ответственность государств в международном праве / Раскалей С.Б.; Отв. ред.: Василенко В.А. - Киев: Наук. думка, 1985. - 120 с.

16. Савчук К. О.Становлення інституту відповідальності міжнародних організацій в сучасному міжнародному праві // Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013. – С. 144-157

17. Чернявський А. Л. Критерії правомірності застосування контрзаходів у міжнародному праві / А. Л. Чернявський // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2008. – № 1 (1). – С. 86–91.

18. Чорнобай Д. В. Відповідальність за правомірну діяльність в загальному міжнародному праві // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2010. – С. 152-157

19. Чорнобай Д. В. Відповідальність за правомірну діяльність у міжнародному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Чорнобай Дмитро Васильович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2012. - 20 с.

20. Fitzmaurice M. Issues of State Responsibility Before International Judicial Institutions / M. Fitzmaurice.: Hart Publishing, 2004 – 236 p.

Навчально-методичне видання

Репецький Василь Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародного права

Гутник Віталій Володимирович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри міжнародного права

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Плани семінарських занять для студентів
юридичного факультету

Відповідальний за випуск – Репецький В.М.
Комп'ютерний набір – Гутник В.В.
Макетування –

Умовних друкованих аркушів – 3. Наклад – 50.

Надруковано малим видавничим центром юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. 79000, м.Львів, вул. Січових Стрільців, 14. E-mail: publlaw@law.Franko.Lviv.ua